
Saknr: 2020/47678-1
Saksbehandlar: Camilla Selch

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		28.04.2020
Fylkesutvalet		30.04.2020
Fylkestinget		12.05.2020

Reduksjon av meirverdiavgift og prisreduksjon på ferje

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget vedtek å ikkje endre billettprisane for reisande med buss, bybane og båt som følgje av den midlertidige reduksjonen i meirverdiavgift for persontransport.
2. Fylkestinget vedtek å ikkje endre billettprisane for reisande med fylkesvegferjene, men justere tal soner for å oppretthalde eit tilsvarande prisnivå som før 1.april som følgje av at:
  - a. På riksvegferjene let ein reduksjonen i meirverdiavgift frå 12 til 6 prosent kome reisande til gode, i form av lågare billettpris fram til 31. oktober 2020.
  - b. Billettprisane på riksvegferjene vert sett ned med 20 prosent i perioden 1. april til 30. juni 2020.
3. Fylkestinget vedtek at fylkesvegferjesambanda i Sogn og Fjordane tek i bruk AutoPASS-regulativet for ferjetakstar så snart dette er mogleg å setje i verk.

Samandrag

Stortinget vedtok 31. mars 2020 ei krisepakke (Prop. 58 LS (2019-2020) for å hjelpe næringslivet gjennom korona. I krisepakka vedtok ein reduksjon av meirverdiavgiftssatsen frå 12 til 6 prosent for tenester som gjeld persontransport og transport av køyretøy på ferje midlertidig for perioden 1. april 2020 til 31. oktober 2020. Vestland fylkeskommune må ta stilling til om reduksjon av meirverdiavgiftssatsen skal kome fylkeskommunen eller kundane av transporttenestene våre til gode. I denne saka gjer Fylkesrådmannen greie for konsekvensar og handlingsalternativ for billettprisane av endringa i meirverdisats for dei ulike transportformene som Vestland fylkeskommune har ansvar for.

For ferje vedtok Stortinget som ein del av krisepakka (Prop. 67 S (2019-2020) å redusere takstane på riksvegferjesambanda med 20 prosent midlertidig i perioden 1. april 2020 til 30. juni 2020. Ut frå Vestland fylkeskommune sitt reglement for folkevalde organ og delegering, pkt. 8 - mynde til å handtere ein krisesituasjon, godkjende fylkesrådmannen 6. april 2020 at ferjetakstane vart regulerte i samsvar med SVV sin tilråding.

Samstundes har Statens Vegvesen (SVV) for å unngå at ferjebillettering bidreg til smittespreiing på riksvegferjesambanda gått over til AutoPASS-regulativet, som sikrar at billettering kan forgå med Autopass-brikke og kjennemerkeregistrering.

Fylkesrådmannen gjer i saka greie for Vestland fylkeskommune sine handlingsalternativ for fylkesvegferjesambanda når det gjeld prisar og innkrevjingsmetodar, som følgje av endringane på riksvegferjene.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Redusert meirverdiavgiftssats for persontransport

I samband med krisepakka som vart vedtatt av Stortinget 31. mars 2020, vedtok Stortinget at meirverdiavgiftssatsen for persontransport skal reduserast frå 12 til 6 prosent for perioden 1. april 2020 til 31. oktober 2020. Dette vil mellom anna gjelde for omsetning av tenester som gjeld persontransport og transport av køyretøy på ferje. Vestland fylkeskommune må ta stilling til om prisreduksjonen skal kome fylkeskommunen eller kundane av transporttenestene våre til gode.

Buss, bybane og hurtigbåt

Dei reisande på desse transportmidla er i hovudsak privatpersonar og ikkje næringsaktørar. Om ein legg regjeringa sine hensikter til grunn, er det naturleg at mva-reduksjonen her kjem fylket sjølv til gode, som ein aktør som lir store økonomiske tap under koronakrisa.

Ei rekkje norske kollektivselskap og fylkeskommunar melder at dei ikkje kjem til å endre billettprisane på buss/bane og båt som følgje av mva-endringa. Felles for alle er at prisendringar medfører eit stort arbeid med systemendringar og kundeinformasjon. Sidan reduksjonen av meirverdisatsen er midlertidig, vil ein på nytt måtte endre prisane 1. november. Prisjusteringar medfører eit tidkrevjande og kostbart arbeid som normalt berre vert gjort ein gong i året.

Også for kundane er fleire endringar i løpet av året i strid med prinsippet om at billettering skal vere så enkelt og føreseieleg som mogleg. Eit anna moment er at fylkeskommunen ikkje har tradisjon for å endre billettprisane når meirverdisatsen vert endra. Mva-satsen vart auka i høvesvis 2016 og 2018, og begge gongene let fylkeskommunen billettprisane vere uendra og tok sjølv ulempa med auka avgifter.

Eit tilleggsmoment er at mange reiser i Kringom sitt område allereie er billegare enn normalt, sidan det frå 18. mars 2020 vart innført Vipps-betaling med forenkla prisstruktur for å bøte på at billettering om bord er stoppa av smittevernomsyn. Med redusert mva-sats vil desse rimelege billettane verte enno billegare. I den fasen vi er inne i, vert innbyggjarane oppmoda om å ikkje reise kollektivt. Å setje ned billettprisane gjev motsett signal.

For billetter på buss, bybane og båt er Fylkesrådmannen si innstilling på bakgrunn av desse faktorane at ein ikkje endrar billettprisane ut mot kundane og at avgiftsreduksjonen skal kome fylkeskommunen til gode. Dagens billettprisar blir då ståande uendra når mva-satsen vart endra frå 1. april 2020.

Dersom ein ikkje endrar billettprisane ut mot kundane på buss, bybane og båt, og avgiftsreduksjonen kjem fylkeskommunen til gode, vil det vera ein positiv inntektseffekt for fylkeskommunen. I ein normalsituasjon ville beløpet vore 4,4 MNOK pr. måned. Sidan inntektene no er kraftig reduserte, får endringa i mva mindre effekt. Den positive inntektseffekt er 0,4 MNOK i krisesituasjonen.

Ferje

For riksvegferjesambanda har Statens vegvesen tolka mva-reguleringa slik at endringa skal kome trafikantane til gode.

Fylka har valt å nytte SVV sine takstregulativ og billetteringssystem på fylkesvegferjesambanda. Dersom fylket vil ha eigne regulativ som ikkje byggjer på staten sin prislogikk og soner, må ein etablere og vedlikehalde eigne prissystem og tekniske system. Dersom Vestland fylkeskommune ikkje ønskjer at mva-endringa skal kome ferjetrafikantane til gode, må billettprisane endrast ved at dei aktuelle sambanda vert plasserte i ei høgare sone enn lengda på sambanda tilseier. Ein vil ikkje treffe presist og vil berre få ein tilnærma rett pris i høve dagens prisar.

På grunn av svært kort tid frå avgjerd til dato for iverksetting 1.april valte fylkesrådmannen å følgje SVV sine takstregulativ og på denne måten la den reduserte meirverdisatsen kome ferjetrafikantane til gode. Det var ikkje tid til å etablere eigne takstregulativ basert på justering av soner for alle fylkesvegferjesambanda våre på den tida ein hadde til rådvelde.

Reduserte billettprisar på fylkesvegferjene

Stortinget bad regjeringa (anmodningsvedtak nr. 424 (2019-2020) av 19. mars 2020) om å komme attende med forslag som kunne sikre reduserte takstar på riksvegferjer for ein avgrensa periode. I

Prop. 67 S (2019-2020) Proposisjon til Stortinget, foreslo regjeringa å redusere takstane på riksvegferjer med 20 prosent i perioden 1. april 2020 til 30. juni 2020.

Statens vegvesen har følgd opp vedtaket og har innført ein prisreduksjon på 20 prosent på billettprisane på fylkesvegferjene. Same prisreduksjon er gjennom krisefullmakt gjort gjeldande for Vestland fylkeskommune sine fylkesvegferjesamband, og ein må no ta stilling til om avgjerda skal stå ved lag.

I likskap med mva-endingane som er omtala over, er det slik at dersom eit fylke ikkje ønskjer at prisendinga også skal gjelde på fylkesvegferjesambanda, må prisane endrast ved at dei aktuelle sambanda vert plasserte i ei høgare sone enn lengda på sambandet tilseier. Ved å auke talet på soner, vil ein kunne få tilsvarande prisar som før (frå 1. januar 2020), men ein vil ikkje treffe eksakte prisar. Etter våre berekningar må sonepåslaget vere +4.

Når ein tek høgde for at trafikken er redusert under pandemien, er det berekna ein inntektsnedgang på 2,2 millionar kroner per måned for bruttokontraktane, og 0,35 millionar kroner per måned for nettokontraktane. Berekningane tar utgangspunkt i gjennomsnittsinntekter per måned. Inntektseffekten for bruttokontrakt vil treffe fylkeskommunen direkte, medan inntektene på nettokontrakt går til operatøren, slik at ein prisreduksjon ikkje har direkte innverknad på fylkeskommunens økonomi. Det er likevel ikkje usannsynleg at operatør i ettertid kan krevje kompensasjon for bortfallet av billettinntekter.

Ved å følgje SVV vil prisreduksjonen medføre økonomisk tap i ein avgrensa periode med dei ekstra utfordringar det gir Vestland Fylkeskommune. Dette er bekymringsfullt og tilseier at fylkeskommunen ikkje bør følgja SVV i denne saka. Fylkesrådmannen rår derfor til at Vestland fylkeskommune ikkje følgjer Statens vegvesen og dermed ikkje reduserer ferjeprisane med 20 prosent. Det vil vere utfordrande å justere soneinndelinga opp og ned i ein kort periode både frå eit praktisk og eit kunde perspektiv. Men utan kompensasjon for prisreduksjonen kan ikkje fylkesrådmannen tilrå å følgje Statens vegvesen.

Fylkesrådmannen har merke seg at Stortinget i krisepakka løyvde 50 millionar kroner til å dekkje det berekna inntektstapet for Statens vegvesen på riksvegferjene som følgje av prisreduksjonen.

Endring i innkrevjingsmetode på fylkesvegferjene i Sogn og Fjordane

Statens Vegvesen har sett i verk ein strategi for å hindre inntektstap og smittespreiing, og har gått over til å nytte AutoPASS-regulativet på alle riksvegferjesambanda som ikkje allereie nyttar dette. For trafikantar utan AutoPASS-avtale har ein teke i bruk skiltlesing (kjennemerkegodkjenning) og etterfakturering av kundar, med midlertidig lovheimel frå Stortinget.

Statens Vegvesen tilrår no at alle fylkeskommunar går over til AutoPASS-regulativet på alle fylkesvegferjesamband. Med AutoPASS-regulativet tek ein berre betalt for køyretøyet, medan prisen for passasjerar er innbakt i prisen for køyretøy.

I Riksregulativet for ferje tek ein betalt for både køyretøy og passasjerar. På samband der koronasituasjonen har ført til at ein har stoppa manuell billettering og i staden nyttar skiltlesing og etterfakturering, får ein likevel berre inn betaling for køyretøyet. Ein går dermed glipp av inntekter for passasjerane. Ved å gå over til AutoPASS tek ein omsyn til smittevern og unngår manuell billettering, samstundes som ein får inn inntekter for alle ferjetrafikantar.

Vestland fylkeskommune må ta stilling til om ein skal følgje Statens vegvesen si tilråding på ferjesamband i fylket som framleis nyttar Riksregulativet for ferjetakstar. Dette gjeld åtte fylkesvegferjesamband i Sogn og Fjordane

Prisending som følgje av overgang til AutoPASS-regulativet

Ved overgang til AutoPASS-regulativet for ferjetakstar vil dei som køyrer åleine i personbil oppleve ein prisauke på i overkant av 30 prosent. Dersom fylket samstundes vedtek at redusert mva-sats frå 12 til 6 prosent skal kome ferjetrafikantane til gode, og å følgje Statens vegvesen sin prisreduksjon på 20 prosent, så vil enkeltbilistar ikkje oppleve ein merkbar endring i billettprisen no. Køyretøy lengre enn 6 meter vil få ein nedgang i pris.

Ver likevel merksam på at både prisreduksjonen på 20 prosent og reduksjonen i mva-sats er midlertidige. Frå 1. juli blir prisreduksjonen på 20 prosent oppheva, og 1. november vil mva-satsen bli sett attende til ordinær 12 prosent meirverdiavgift.

AutoPASS slår ut ulikt for ulike køyretøygrupper, og det er i hovudsak reisande som køyrer åleine i personbil som får den største auken.

Sjølve billetteringa på ferjene vil vere mindre ressurskrevjande for ferjemannskapet ved at registreringa av køyretøy vil gå raskare enn tradisjonell billettering. Det vil kunne ta noko tid før operatørane er klare med naudsynt utstyr.

Fylkesrådmannen tilrår å innføre AutoPASS-regulativet som permanent løysing på fylkesvegferjesambanda i Sogn og Fjordane, så snart det er mogleg å setje i verk.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget, jf. reglement for fylkestinget punkt 2.

Vurderingar og verknader

Økonomi:

Saka omhandlar fleire vedtak som har økonomisk verknad for fylkets økonomi, i hovudsak for ein mellombels periode. Dersom forslaget til fylkesrådmannen blir vedtatt er det ein positiv inntektseffekt av at ein ikkje endrar billettprisane ut mot kundane på buss, bybane og båt. Avgiftsreduksjonen kjem fylkeskommunen til gode. Beløpet utgjer 0,4 MNOK pr. måned. Inntektsbortfallet ved endra mva for ferje utgjere om lag 0,7 MNOK millionar kroner per måned, gitt dagens reduserte omsetning som følgje av koronapandemien.

Når det gjeld reduserte billettprisar på fylkesvegferjene er det berekna ein inntektsnedgang på 2,2 millionar kroner per måned for bruttokontraktane, og 0,35 millionar kroner per måned for nettokontraktane, gitt dagens redusert trafikk under pandemien.

Klima: Ikkje relevant

Folkehelse:

Innføring av AutoPASS-regulativet følgjer råda frå Folkehelseinstituttet om å unngå manuell billettering (kontakt mellom passasjer og billettør).

Regional planstrategi: Ikkje relevant

Konklusjon

Vestland fylkeskommune ønskjer på ein best mogleg måte å imøtekomme intensjonen til dei tiltaka som er gjennomført. Samstundes legg vi oss på ei linje som er lik andre fylkeskommunars tilnærming til saka og vi følgjer tidlegare praksis knytt til historiske MVA justeringar. Med dette som grunnlag tilrår Fylkesrådmannen å ikkje endre billettprisane for reisande med buss, bybane og båt som følgje av den midlertidige reduksjonen i meirverdiavgift for persontransport.

For fylkesvegferjene må fylkesrådmannen rå til at ein av økonomiske årsaker ikkje følgjer riksvegferjene som let reduksjonen i meirverdiavgift frå 12 til 6 prosent kome reisande med riksvegferjene til gode, i form av lågare billettpris fram til 31. oktober 2020, men at tal på soner vert justert for å oppretthalde eit tilsvarande prisnivå som før 1.april 2020

Når det gjeld billettprisane på fylkesvegferjene så ser Fylkesrådmannen utfordringane endringa her vil gje VLFK, men etter ein samla vurdering tilrår Fylkesrådmannen at prisane ikkje vert sett ned med 20 prosent i perioden 1. april til 30. juni 2020, men at tal soner vert justert så snart det er praktisk mogleg for å oppretthalde eit tilsvarande prisnivå som før 1.april som. Det vert anbefalt at fylkesvegferjesambanda i Sogn og Fjordane tek i bruk AutoPASS-regulativet for ferjetakstar så snart dette er mogleg å setje i verk.